

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка

Факультет історії, бізнес-освіти та права
Кафедра права та правоохоронної діяльності

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри
к.ю.н., доцент Мілова Т.М.

«2» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВПШ 2.1.2.07 ПОДАТКОВЕ І МИТНЕ ПРАВО

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 081 Право
(шифр, назва галузі)

Спеціальність: 081 Право
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма «Право»
(назва)

Форма навчання денна, заочна
(денна, заочна)

2022 – 2023 навчальний рік

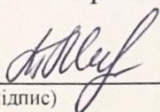
Робоча програма навчальної дисципліни **Податкове і митне право** розроблена на основі освітньо-професійної навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня **бакалавра** за спеціальністю **081 Право**

Розробники: Максименко Н.В., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри права та правоохоронної діяльності.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри права та правоохоронної діяльності

Протокол від «2» серпня 2022 року № 1

В.о. завідувача кафедри права та правоохоронної діяльності

(підпис) _____ Т.М. Мілова
(прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни «Податкове і митне право» для студентів спеціальності 081 «Право» за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти. ЦДПУ імені В. Винниченка, 2022.

© Максименко Н.В., 2022

© ЦДПУ імені В. Винниченка, 2022

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>08 Право</u> (шифр і назва)	за вибором	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання (назва)	Спеціальність: <u>081 Право</u> (шифр і назва)	Рік підготовки	
		3-й	3-й
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
		5-й	5-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Освітньо професійна програма: <u>Право</u> (шифр і назва)	30 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	4 год.
		Лабораторні	
	Рівень вищої освіти: <u>бакалавр</u>	год.	год.
		Самостійна робота	
		100 год.	140 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
		Вид контролю:	
залік	залік		

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є вивчення правовідносин, які виникають у сфері встановлення, сплати та зміни податків, інших обов'язкових платежів; сучасної системи державних органів, на які покладено функцію здійснення контролю та визначення відповідальності за повнотою сплати податків, митної безпеки, застосування правових норм у сфері державної митної справи.

Завданнями **навчальної дисципліни** є:

- вивчення теоретичної частини курсу із з'ясуванням предмета, методів, суб'єктів, джерел податкового та митного права;
- опанування механізмів правового регулювання відносин у податковій та митній сфері;

- розмежування податкового та митного права від інших правових інститутів фінансового права;
- виділення змісту прав та обов'язків учасників податкових та митних правовідносин;
- висвітлення основ теорії податкового та митного права в Україні, різних концепцій щодо розуміння, мети податкового та митного регулювання відносин у державі;
- аналіз нормативного матеріалу щодо правового регулювання окремих інститутів податкового та митного права;
- вивчення та аналіз правових норм, які регулюють порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України;
- теоретична оцінка і розкриття правових основ податкової та митної справи, напрямів податкової та митної політики.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- знання та розуміння предметної області та та розуміння професійної діяльності;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів, податкових надходжень та митних платежів до бюджетів;
- здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти у сфері регулювання відносин у податковій та митній справі;
- здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції у сфері податкового та митного права;
- здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності, пов'язаній з вирішенням проблем у сфері податкового та митного права;
- здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

- визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин під час податкових та митних процедур;
- здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання під час здійснення податкових та митних процедур;
- проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел у тому числі податкового та митного права;
- формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми у сфері податкового та митного права;
- давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю у сфері податкового та митного права;

- використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин під час здійснення податкових та митних процедур;
- вільно спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, правильно вживаючи правничу термінологію у сфері податкового та митного права;
- пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту у сфері податкового та митного права;
- вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних під час здійснення податкових та митних процедур;
- демонструвати вміння користуватися комп'ютерними програмами, необхідними у професійній діяльності;
- демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основ та норм податкового та митного права;
- застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки під час здійснення податкових та митних процедур;
- готувати проекти актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у правових ситуаціях, пов'язаних з регулюванням податкових та митних відносин.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Податкове право

Тема 1. Поняття податків та обов'язкових платежів. Система оподаткування в Україні

Податок як складна система відносин, комплексне економіко-правове явище. Сутність та основні риси податку. Еволюція податків. Концепції розвитку теорії податків. Податки в системі доходів державного бюджету. Функції податків. Фіскальна функція, механізм її реалізації. Податки як основа фінансової бази держави. Регулююча функція. Основні напрями податкового регулювання економіки й соціальної сфери. Співвідношення функцій у різних видів податків.

Елементи податку: суб'єкт, об'єкт та база оподаткування, ставка податку, порядок обчислення податку, податковий період, строк та порядок сплати податку, строк та порядок подання звітності про обчислення і сплати податку. Методи побудови податкових ставок. Базова ставка податку. Гранична ставка податку. Абсолютна та відносна ставка податку. Принципи оподаткування.

Класифікація податків, її ознаки. Поділ податків за економічним змістом на прямі й непрямі. Класифікація податків за економічною ознакою об'єкта оподаткування – податки на доходи, капітал і споживання. Класифікація за ознакою органів державної влади, які їх встановлюють, – загальнодержавні й місцеві податки. Класифікація податків залежно від способу їх стягнення – розкладкові й окладні.

Переваги і недоліки прямих податків, проблеми їх справляння, регулюючий механізм окремих видів прямих податків. Переваги та недоліки непрямих податків, їх місце в податковій системі.

Податкова політика держави. Сутність податкової політики в системі державного регулювання економіки. Методи та інструменти податкової політики. Принципи формування державної податкової політики.

Класифікація видів податкової політики залежно від її впливу на соціально-економічний розвиток країни – політика максимальних податків, політика економічного розвитку, політика виважених податків.

Ефективність податкової політики. Коефіцієнти фіскальної ефективності податкової політики. Коефіцієнти регулюючої ефективності податкової політики.

Тема 2. Податкове право та податкові правовідносини

Податкове право як складний інститут фінансового права, що регулює суспільні відносини щодо встановлення та справляння податкових платежів, їх зміни й скасування. Зв'язок податкового права із самостійними галузями права: конституційним, цивільним, кримінальним правом. Предмет податкового права - відносини, пов'язані з рухом грошей у власність держави знизу вгору (від платника до бюджету) у формі податків і зборів. Джерело податкового права - встановлює певні правила поведінки суб'єктів податкового права; має бути виданим компетентним органом; мати чітку відповідність матеріальної і процесуальної сторін функціонування податкового механізму.

Основа податкового законодавства - закони і підзаконні акти.

Податкова система держави. Наукові основи побудови податкової системи. Поняття податкової системи і вимоги до неї. Структурна побудова податкової системи. Оптимізація співвідношення між фіскальною і регулюючою функціями податків, між різними видами податків. Фактори, що визначають структуру податкової системи.

Податкова система в Україні, основні етапи її становлення. Склад та структура податкової системи України, законодавчі акти, що її регламентують.

Тема 3. Адміністрування податків і зборів

Зміст і принципи системи податкового адміністрування в Україні. Основні вимоги до раціональної податкової системи. Нормативно-правова та організаційна складові системи адміністрування податків. Модернізація системи податкового адміністрування в Україні. Недоліки та суперечності нормативно-правових актів, що регулюють податкове адміністрування в Україні. Податковий кодекс та проблеми реформування податкового адміністрування. Удосконалення системи податкового адміністрування в контексті інтеграційних процесів.

Податкова оптимізація та ухилення від сплати податків. Засоби зменшення податкових платежів: податкова оптимізація і ухилення від сплати податків. Основні способи і засоби оптимізації податків в Україні.

Поняття ухилення від податків. Види ухилення від податків. Приховування доходів та інші форми податкових зловживань. Особливості ухилення від податків у сфері тіньової економіки. Можливості ухилення від сплати з різних видів податків. Боротьба з ухиленням від сплати податків. Сутність та форми

перекладання податків. Відповідальність платників податків за порушення податкового законодавства. Ухилення від податків у сфері міжнародного бізнесу та його напрямки. Проблеми подвійного оподаткування міжнародного бізнесу та способи його усунення.

Тема 4. Податковий контроль та відповідальність за порушення податкового законодавства

Податковий контроль - система заходів, що вживаються контролюючими органами з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань регулювання обігу готівки, проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.

Податковий контроль здійснюється шляхом: ведення обліку платників податків; інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів державної податкової служби; перевірок та звірок.

Структурна побудова податкової системи. Оптимізація співвідношення між фіскальною і регулюючою функціями податків, між різними видами податків. Фактори, що визначають структуру податкової системи.

Тема 5. Правове регулювання податків з фізичних осіб

Податок на доходи фізичних осіб, як форма індивідуального оподаткування населення. Загальні терміни: фізична особа (резидент, нерезидент), дохід, додаткові блага, загальний оподатковуваний дохід, нерухоме майно (нерухомість), рухоме майно, пасивний дохід, податкова знижка, податковий агент. Платники податку і об'єкт оподаткування. Загальний річний і загальний місячний оподатковуваний доходи, їх склад. Доходи, які не включаються до складу загального місячного або річного оподаткованого доходу. Податкова знижка: підстави для нарахування податкової знижки. Перелік витрат, які включаються до податкової знижки. Обмеження права на нарахування податкової знижки. Податкові соціальні пільги та підстави і порядок їх надання. Ставки податку, порядок нарахування, утримання та сплати (перерахування) податку до бюджету.

Єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Платники, база нарахування ЄСВ.

Особливості нарахування та сплати податку з окремих видів доходів: від надання нерухомості в оренду (суборенду, житловий найм (піднайм); оподаткування інвестиційного прибутку; роялті; процентів; дивідендів; вигравів та призів; благодійної допомоги; доходи отримані за договорами довгострокового страхування життя; доходів, отриманих нерезидентами; іноземних доходів. Порядок оподаткування: операцій з продажу (обміну) об'єктів нерухомого і рухомого майна; доходу, отриманого платником податку в результаті прийняття ним у спадщину чи дарунок коштів, майна, майнових чи немайнових прав. Оподаткування доходів, отриманих фізичною особою – підприємцем від провадження господарської діяльності, крім осіб, що обрали спрощену систему оподаткування; оподаткування доходів, отриманих фізичною особою, яка провадить незалежну професійну

діяльність. Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (податкової декларації).

Тема 6. Правове регулювання податків з юридичних осіб

Прибуткове оподаткування юридичних і фізичних осіб. Види прямих податків.

Сутність податку на прибуток підприємств, його зародження та розвиток. Платники і ставки податку на прибуток. Об'єкт оподаткування. Порядок визначення прибутку як об'єкта оподаткування, його економічний зміст і кількісна визначеність.

Доходи й витрати підприємств як основа визначення прибутку, їх склад. Порядок визначення доходів та їх склад. Доходи, що не враховуються для визначення об'єкта оподаткування. Порядок визначення доходів.

Склад витрат та порядок їх визначення. Витрати, що не враховуються при визначенні оподатковуваного прибутку. Особливості визнання витрат подвійного призначення. Особливості визначення витрат платника податку: в разі сплати процентів за борговими зобов'язаннями; на виплати фізичним особам згідно з трудовими договорами та договорами цивільно-правового характеру; сум внесків на соціальні заходи. Порядок обчислення та сплати податку на прибуток.

Тема 7. Правове регулювання непрямих податків

Види непрямих податків: податок на додану вартість, акциз та мито.

Сутність податку на додану вартість, його зародження та розвиток.

Передумови впровадження податку на додану вартість в Україні. Платники і ставки податку на додану вартість. Об'єкт оподаткування, особливості його визначення у різних галузях. Податок на додану вартість як ціноутворюючий фактор. Методика включення податку в ціни товарів, робіт і послуг. Пільги по податку на додану вартість. Пільги для окремих платників податку. Направленість пільг і їх дія. Порядок обчислення податку на додану вартість: податкове зобов'язання, податковий період, дата виникнення податкового зобов'язання, податковий кредит, податок на додану вартість, що підлягає перерахуванню в доход бюджету, відшкодування сум податку на додану вартість. Облік податку у платників (податкова накладна, реєстр отриманих та виданих податкових накладних). Строки сплати податку на додану вартість. Розрахунки з бюджетом. Декларації з податку на додану вартість, їх зміст, порядок складання і подання у податкові органи. Строки подання декларацій.

Акцизний податок як форма специфічних акцизів. Особливості акцизного оподаткування в Україні. Платники акцизного податку, об'єкт оподаткування. Перелік підакцизних товарів і ставки акцизного податку. Порядок включення акцизного податку у ціну товарів. Методика обчислення сум акцизного податку, що підлягають сплаті до бюджету. Пільги по податку. Строки сплати акцизного податку та подання звітності. Акцизні склади. Контроль за сплатою податку.

Мито як джерело доходів бюджету, митна політика. Термінологія митної справи: митна територія та митний контроль, ввезення, вивезення та транзит товарів, митна декларація і декларанти. Платники і ставки мита. Порядок сплати

мита. Пільги для юридичних і фізичних осіб. Справляння мита та порядок його перерахування в бюджет.

Розділ 2. Митне право

Тема 8. Загальні положення митного права

Сутність і структура митного права. Його статус в сучасній системі права. Місце митного права в системі правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Підстави виникнення правовідносин, що регулюються митним правом. Характеристика суб'єктів митного права, їх правовий статус. Цілі та функції митного права його джерела. Співвідношення митного права і системи митного законодавства. Характеристика загальної та особливої частин митного права.

Основні напрями реформи митного права в Україні в контексті сучасних трансформаційних процесів в економіці.

Тема 9. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Види і правовий статус органів правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Характеристика повноважень органів правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності та механізм їх здійснення. Місце митних органів України в системі органів правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Митна політика та митна безпека України. Основні напрями діяльності митних органів в сфері економічної безпеки держави. Митна безпека в контексті захисту економічних інтересів держави.

Тема 10. Митні режими

Поняття, зміст митного режиму та функції митного режиму. Правові основи встановлення митних режимів в Україні. Види митного режиму. Загальні правила застосування митних режимів. Характеристика митних режимів: 1) імпорт; 2) реімпорт; 3) експорт; 4) реекспорт; 5) транзит; 6) тимчасове ввезення (вивезення); 7) митний склад; 8) спеціальна митна зона; 9) магазин безмитної торгівлі; 10) переробка на митній території України; 11) переробка за межами митної території України; 12) знищення або руйнування; 13) відмова на користь держави. Вибір та зміна митного режиму.

Тема 11. Митне оформлення та декларування товарів

Загальні положення щодо митного оформлення. Взяття проб та зразків товарів. Строки митного оформлення. Процедура декларування. Види та форми декларування. Місце декларування. Митна декларація та її різновиди. Декларанти. Обов'язки декларанта. Мета, місце, час здійснення митного оформлення. Порядок, процедура та строки митного оформлення.

Спрощений порядок митного оформлення деяких видів товарів. Завершення митного оформлення. Порядок відмови у митному оформленні.

Тема 12. Основи переміщення через митний кордон України пасажирів, товарів транспортних засобів та інших предметів

Загальні умови та порядок переміщення і пропуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України. Процес переміщення товарів через митний кордон. Випадки тимчасового зберігання товарів під митним контролем.

Митні формальності на морському і річковому транспорті, авіатранспорті, на залізничному транспорті та автомобільному транспорті тощо. Особливості митних формальностей щодо припасів.

Тема 13. Юридична відповідальність за порушення норм митного законодавства

Відповідальність за порушення митних правил. Види стягнень за порушення митних правил і відповідальність за такі порушення. Порядок провадження у справах про порушення митних правил. Порядок провадження у справах про порушення митних правил: місце провадження; особи, які беруть участь у провадженні; протокол про порушення митних правил; докази; заходи, що забезпечують провадження. Органи, уповноважені розглядати справи про порушення митних правил. Місце та строки розгляду справи про порушення митних правил. Оскарження постанов про порушення митних правил. Виконання постанови про накладання стягнення за порушення митних правил.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	СРС		л	п	лаб.	інд.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Податкове право												
Тема 1. Поняття податків та обов'язкових платежів. Система оподаткування в Україні	10	2				8	11	1				10
Тема 2. Податкове право та податкові правовідносини	13	2	2			7	11	1				10
Тема 3. Адміністрування податків і зборів	13	2	2			7	12		2			10
Тема 4. Податковий контроль та відповідальність за порушення податкового законодавства	13	4	2			7	13	2				11
Тема 5. Правове	13	2	2			7	11					11

регулювання податків з фізичних осіб												
Тема 6. Правове регулювання податків з юридичних осіб	12	2	2			8	11					11
Тема 7. Правове регулювання непрямих податків	12	2	2			8	11					11
Разом за Розділом 1	80	16	12			52	80	4	2			74
Розділ 2. Митне право												
Тема 8. Загальні положення митного права	12	2	2			8	11					11
Тема 9 Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	12	4				8	11					11
Тема 10. Митні режими	12	2	2			8	11					11
Тема 11. Митне оформлення та декларування товарів	12	2	2			8	13	2				11
Тема 12. Основи переміщення через митний кордон України пасажирів, товарів транспортних засобів та інших предметів	12	2	2			8	13		2			11
Тема 13. Юридична відповідальність за порушення норм митного законодавства	10	2				8	11					11
Разом за Розділом 2	70	14	8			48	70	2	2			66
Усього годин	150	30	20			100	150	6	4			140
ІНДЗ												
ІНДЗ			-	-		-			-	-	-	
Усього годин												

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття податків та обов'язкових платежів. Система оподаткування в Україні	2

2	Тема 2. Податкове право та податкові правовідносини	2
3	Тема 3. Адміністрування податків і зборів	2
4	Тема 4. Податковий контроль та відповідальність за порушення податкового законодавства	4
5	Тема 5. Правове регулювання податків з фізичних осіб	2
6	Тема 6. Правове регулювання податків з юридичних осіб	2
7	Тема 7. Правове регулювання непрямих податків	2
8	Тема 8. Загальні положення митного права	2
9	Тема 9 Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	4
10	Тема 10. Митні режими	2
11	Тема 11. Митне оформлення та декларування товарів	2
12	Тема 12. Основи переміщення через митний кордон України пасажирів, товарів транспортних засобів та інших предметів	2
13	Тема 13. Юридична відповідальність за порушення норм митного законодавства	2
	Разом	30

4.1.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття податків та обов'язкових платежів. Система оподаткування в Україні	1
2	Тема 2. Податкове право та податкові правовідносини	1
3	Тема 4. Податковий контроль та відповідальність за порушення податкового законодавства	2
4	Тема 11. Митне оформлення та декларування товарів	2
	Разом	6

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 2. Податкове право та податкові правовідносини	2
2.	Тема 3. Адміністрування податків і зборів	2
3.	Тема 4. Податковий контроль та відповідальність за порушення податкового законодавства	2
4.	Тема 5. Правове регулювання податків з фізичних осіб	2
5.	Тема 6. Правове регулювання податків з юридичних осіб	2
6.	Тема 7. Правове регулювання непрямих податків	2
7.	Тема 8. Загальні положення митного права	2
8.	Тема 10. Митні режими	2
9.	Тема 11. Митне оформлення та декларування товарів	2
10.	Тема 12. Основи переміщення через митний кордон України пасажирів, товарів транспортних засобів та інших предметів	2

	Разом	20
--	-------	----

4.2.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 3. Адміністрування податків і зборів	2
2	Тема 12. Основи переміщення через митний кордон України пасажирів, товарів транспортних засобів та інших предметів	2
	Разом	4

4.3 Теми лабораторних занять

4.3.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

4.3.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
	Разом	

4.4 Завдання для самостійної роботи

4.4.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття податків та обов'язкових платежів. Система оподаткування в Україні	8
2	Тема 2. Податкове право та податкові правовідносини	7
3	Тема 3. Адміністрування податків і зборів	7
4	Тема 4. Податковий контроль та відповідальність за порушення податкового законодавства	7
5	Тема 5. Правове регулювання податків з фізичних осіб	7
6	Тема 6. Правове регулювання податків з юридичних осіб	8
7	Тема 7. Правове регулювання непрямих податків	8
8	Тема 8. Загальні положення митного права	8
9	Тема 9 Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	8
10	Тема 10. Митні режими	8
11	Тема 11. Митне оформлення та декларування товарів	8
12	Тема 12. Основи переміщення через митний кордон України пасажирів, товарів транспортних засобів та інших предметів	8

13	Тема 13. Юридична відповідальність за порушення норм митного законодавства	8
	Разом	100

4.4.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття податків та обов'язкових платежів. Система оподаткування в Україні	10
2	Тема 2. Податкове право та податкові правовідносини	10
3	Тема 3. Адміністрування податків і зборів	10
4	Тема 4. Податковий контроль та відповідальність за порушення податкового законодавства	11
5	Тема 5. Правове регулювання податків з фізичних осіб	11
6	Тема 6. Правове регулювання податків з юридичних осіб	11
7	Тема 7. Правове регулювання непрямих податків	11
8	Тема 8. Загальні положення митного права	11
9	Тема 9 Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	11
10	Тема 10. Митні режими	11
11	Тема 11. Митне оформлення та декларування товарів	11
12	Тема 12. Основи переміщення через митний кордон України пасажирів, товарів транспортних засобів та інших предметів	11
13	Тема 13. Юридична відповідальність за порушення норм митного законодавства	11
	Разом	140

4.5 Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Не передбачено

4.6 Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Податкове і митне право» передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проєктний метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проєктно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

- 1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:
  - словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
  - наочні (презентація, демонстрування);
  - практичні методи (практичні завдання, виконання індивідуальних завдань).
- 2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
  - метод проблемного викладу матеріалу;
  - моделювання життєвих ситуацій;
  - мозковий штурм;
  - метод опори на життєвий досвід;
  - навчальної дискусії.
- 3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:
  - усного контролю;
  - письмового контролю;
  - самоконтролю та взаємоконтролю;
  - рецензування відповідей.
- 4) За типом пізнавальної діяльності:
  - пояснювально-ілюстративний,
  - репродуктивний,
  - проблемного викладу,
  - дослідницький,
  - аналітичний

4.7 Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамен;
- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- завдання на лабораторному обладнанні, реальних об'єктах тощо;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності.

Поточний контроль. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності

осмислити зміст теми, вміння вирішувати практичні ситуаційні завдання.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи, вирішення ситуаційних правових задач. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних/семінарських заняттях; активність при обговоренні питань практичного/семінарського заняття; результати тестування тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Підсумковий контроль. Завданням підсумкового контролю є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Результати підсумкового контролю успішності навчання оцінюються за 100-бальною шкалою та перераховуються в оцінки академічної успішності за шкалою ECTS/національною шкалою.

Встановлюються: максимальні суми балів за виконання завдань у рамках аудиторної роботи – до 80 балів (за виконання практичних завдань, включаючи самостійну роботу та рубіжний контроль) та до 20 балів – за виконання завдань, винесених на контрольну роботу для виявлення рівня знань засвоєного навчального матеріалу з дисципліни.

Ціна одного заняття становить від 1 до 5 балів, крім тем, що винесені на самостійне опрацювання, ціна яких становить до 10 балів. За всю аудиторну роботу, передбачену для вивчення дисципліни, здобувач вищої освіти отримує максимум до 80 балів.

4.8 Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Сутність та функції податків.
2. Принципи та елементи оподаткування.
3. Класифікація податків та їх характеристика.
4. Сутність податкової політики в системі державного регулювання економіки.
5. Податкова система в Україні, основні етапи її становлення.
6. Податкова система. Загальнодержавні податки. Податки місцевих органів влади.
7. Податкова система. Система податкових надходжень до бюджету.
8. Переваги та недоліки непрямих податків, їх місце в податковій системі.
9. Сутність ПДВ. Платники, ставки податку, об'єкт оподаткування.
10. Пільги по ПДВ та їх значення.
11. Порядок обчислення ПДВ: податкове зобов'язання, податковий період, дата виникнення податкового зобов'язання, податковий кредит.
12. Строки сплати ПДВ в бюджет. Звітність платників і порядок її складання.
13. Платники акцизного податку. Об'єкт оподаткування та ставки акцизного податку.

14. Порядок обчислення акцизного податку, строки сплати в бюджет, звітність та контроль податкових органів.
15. Платники і ставки мита. Порядок обчислення і сплати мита.
16. Переваги та недоліки прямих податків, їх місце в податковій системі.
17. Платники і ставки податки на прибуток. Порядок обчислення оподаткованого прибутку.
18. Склад доходів і витрат при визначенні оподаткованого прибутку підприємств.
19. Звітність платників податку на прибуток та відповідальність платників.
20. Суть та призначення єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва. Платники та порядок його обчислення.
21. Податок на доходи фізичних осіб, його роль та значення у податковій системі.
22. Оподатковувані й неоподатковувані доходи. Соціальні пільги.
23. Сутність екологічного податку. Платники, об'єкт та база оподаткування, ставки податку. Порядок обчислення і сплати податку в бюджет. Звітність платників податку.
24. Сутність, види та функції місцевих податків і зборів.
25. Податок на майно.
26. Зміст і принципи системи податкового адміністрування в Україні.
27. Нормативно-правова та організаційна складові системи адміністрування податків.
28. Теоретичні аспекти податкової оптимізації та ухилення від сплати податків.
29. Поняття «ухилення від податків».
30. Види ухилення від податків. Сутність та форми перекладання податків.
31. Методи визначення та класифікація податкових ризиків, пов'язаних із ухиленням від сплати податків.
32. Фінансово-правові аспекти відповідальності за ухилення від сплати податків.
33. Поняття митної справи в Україні.
34. Започаткування та становлення митної справи.
35. Митна політика та її основні елементи.
36. Структура органів державного регулювання митної справи.
37. Завдання органів державного регулювання митної справи.
38. Роль та місце митної справи в економічному розвитку України на сучасному етапі.
39. Поняття митного права України і його місце в системі права.
40. Роль митного права в регулюванні торгового обігу.
41. Предмет митного права і його особливості.
42. Метод митного права.
43. Принципи митного права.
44. Система митного права.
45. Джерела митного права.
46. Поняття й види митних режимів.
47. Зміст митних режимів.

48. Принципи переміщення товарів та предметів через митний кордон України.

49. Загальні положення митного оформлення.

50. Митне декларування товарів та порядок його здійснення

51. Форми та види митної декларації.

52. Форми митного декларування

53. Поняття митного контролю і його значення.

54. Функції митного контролю.

55. Види митного контролю.

56. Форми митного контролю.

57. Товари, що підлягають обов'язковому митному контролю.

58. Проведення в справах про порушення митних правил.

59. Поняття й види відповідальності за порушення митних правил.

60. Види стягнень за порушення митних правил.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти Залік

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальне завдання													Сума		
Розділ 1							Розділ 2						Контрольна робота	ІНД 3	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13			
10	5	5	5	5	5	5	5	10	5	5	5	10	20		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

5 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.2 Рекомендована література

Основна

- 1 Адміністративне право України. Повний курс : підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
- 2 Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. Дата оновлення 27.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (дата звернення 03.08.2022)
- 3 Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV. Дата оновлення 01.08.2022. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. (дата звернення 03.08.2022)
- 4 Деякі питання реалізації принципу «єдиного вікна» під час здійснення митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2016 № 364. Дата оновлення 02.02.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/364-2016-%D0%BF>. (Дата звернення 03.08.2022)
- 5 Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-X. Дата оновлення 16.07.2022. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення 03.08.2022)
- 6 Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III. Дата оновлення 30.06.2022 . URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення 03.08.2022)
- 7 Митне право України : навч. посібн. / А. І. Годяк, О. М. Ілюшик, Я. П. Павлович-Сенета. – Львів : СПОЛОМ, 2017. – 308 с.
- 8 Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. № 4495-VI. Дата оновлення 19.07.2022. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення 03.08.2022)
- 9 Податкова система: Навчальний посібник / [Волохова І. С., Дубовик, О. Ю., Слатвінська М. О. та ін.]; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. 402 с.
- 10 Податкове право України : підручник / [О. О. Головашевич, А. М. Котенко, Є. М. Смичок та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків : Право, 2019. 440 с.
- 11 Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення 19.07.2022. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення 03.08.2022)
- 12 Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції: Закон України від 17 липня 1997 р. № 468/97-ВР. Дата оновлення 20.09.2018. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/468/97-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 03.08.2022)

13 Про державну фіскальну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 № 236 . Дата оновлення 27.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення 03.08.2022)

14 Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну: Закон України від 22 грудня 1998 р. № 332-XIV. Дата оновлення 13.02.2020. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/332-14> (дата звернення 03.08.2022)

15 Про затвердження Положення «Про створення єдиного державного реєстру підприємств і організацій України»: Постанова Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 р. № 118. Дата оновлення 30.11.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-96-%D0%BF#Text> (дата звернення 03.08.2022)

16 Про затвердження Положення про реєстрацію платників податку на додану вартість: Наказ Міністерства фінансів України від 14.11.2014 № 1130 Дата оновлення 28.12.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1456-14#Text> (дата звернення 03.08.2022)

17 Про затвердження положень про Державну податкову службу України та Державну митну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 № 227. Дата оновлення 27.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF>. (Дата звернення 03.08.2022)

18 Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів: Наказ Міністерства фінансів України від 09.12.2011 N 1588. Дата оновлення 19.03.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11#Text> (дата звернення 03.08.2022)

19 Про затвердження Порядку подання інформації про платників податків, об'єкти оподаткування та об'єкти, пов'язані з оподаткуванням, для забезпечення ведення їх обліку, а також обчислення та справляння податків і зборів: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 грудня 2011 р. № 1386. Дата оновлення 21.07.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1386-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення 03.08.2022)

20 Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI. Дата оновлення 19.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17#Text> (дата звернення 03.08.2022)

21 Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-XII. Дата оновлення 01.08.2022. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12> (дата звернення 03.08.2022)

22 Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України від 02 березня 2015 р. № 222-VIII. Дата оновлення 05.01.2022. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/222-19> (дата звернення 03.08.2022)

23 Про утворення Державної податкової служби України та Державної митної служби України : Постанова Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2018 р. № 1200. Дата оновлення 27.09.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1200-2018-%D0%BF>. (Дата звернення 03.08.2022)

24 Цивільний кодекс України від 16.01.2003р. № 435-IV. Дата оновлення 01.08.2022. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення 03.08.2022)

Допоміжна

1 Годяк А.І. Деякі питання правового регулювання компромісу в справі про порушення митних правил. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія Юридична*. Львів: ЛьВДУВС, 2016. Вип. 1. С. 160-167.

2 Годяк А.І. Особливості провадження в справах про порушення митних правил в суді першої інстанції. *Митна справа*. 2015. № 3 (99). С. 49-54.

3 Економічна теорія. Міжнародна економіка : підручник / за ред. проф. В. М. Тарасевича. К. : Знання, 2012. 143 с.

4 Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. О. Новак. К. : Кондор, 2012. 493 с.

5 Зовнішньоекономічна діяльність: теорія і практика : навч. посіб. / Дунська Алла Рашидівна ; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". К. : Кондор, 2013. 687 с.

6 Зони вільної торгівлі на початку XXI століття : монографія / за ред. О. І. Шниркова, В. І. Муравйова. К. : Київський університет, 2013. 399 с.

7 Іноземні інвестиції: офшорні зони та їх інституції в міжнародному бізнесі : навч. посіб. / В. А. Вергун, О. І. Ступницький. К. : Київський університет, 2012. 415 с.

8 Галочка Г. Компроміс у справах про порушення митних правил. *Вісник: офіційне видання Державної фіскальної служби*. 2013. № 47.

9 Манзюк О. О. Світовий досвід мінімізації негативної ролі офшорних юрисдикцій на економіку. *Економічний форум*. 2015. № 1. С. 33-41. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecfor_2015_1_8.pdf.

10 Мазалов А. Реформування митної справи в Україні. *Юрист&Закон* : електронне видання. 2018. № 19. 2018

11 Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності : підручник / Т. В. Калінеску, Г. С. Ліхоносова, О. М. Антіпов. Луганськ : Вид-во СНУ ім. Володимира Даля, 2014. 553 с.

12 Міжнародна економіка : навч. посіб. / за заг. ред. проф. С. М. Макухи. Х. : Право, 2012. 191 с.

13 Міжнародна економіка : підруч. для студентів ВНЗ : [у 2 ч.] / під заг. ред. проф. А. А. Мазаракі. К. : КНТЕУ, 2014. Ч. 1 563 с.; Ч. 2. 323 с.

14 Міжнародна економіка : підручник / Д. Лук'яненко, А. Поручник, Я. Столярчук. К. : КНЕУ, 2014. 762 с.

15 Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України : в 3 т. / кол. авторів [заг. редакція М. Я. Азарова]. К. : Міністерство фінансів України, Національний університет ДФС України, 2010. 238 с.

16 Негода А. В. Основи прогнозування світових ринків : навч. посіб. К. : Київський університет, 2013. 207 с.

17 Офшорний сектор світової економіки / І. М. Удачина, В. А. Новицький, Н. М. Борейко; Нац. ун-т ДПС України, ДПА України. Ірпінь, 2011. 149 с.

- 18 Оцінка наслідків членства України у Світовій організації торгівлі : монографія / за заг. ред. М. О. Кизима, І. Ю. Матюшенка. Х. : ІНЖЕК, 2014. 209 с.
- 19 Податкове право України : навч. посіб. / за ред. М. П. Кучерявенка. Х. : Право, 2010. — 256 с.
- 20 Податкове право. Навч. посіб./ Бандурка О. М., Понікаров В. Д., Попова С. М. К.: Центр учбової літератури, 2012. 312 с.
- 21 Пришва Н. Ю. Податкове право : навч. посіб. К. :Юрінком Інтер, 2010. 365 с.
- 22 Пудрик Д.В. Поняття «митна безпека» в сучасній юридичній науці. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Сер. Юриспруденція. 2016. № 24. С. 106-108
- 23 Рожкова Т. С. Міжнародна торгівля : підручник. К. : КиМУ, 2015. 665 с.
- 24 Терещенко С.С. Основи ризик-менеджменту в митній справі та зовнішньоекономічній діяльності. О. : Пласке, 2012. 504 с.
- 25 Торговельна політика : навч. посіб. / І. В. Дунаєв, В. Ю. Бабаєв. 2-ге вид., допов. і доопрац. Х. : Магістр, 2013. 179 с.
- 26 Функціонування багатосторонньої торговельної системи СОТ : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Череп А. В., Брутян К. С. Кривий Ріг : Діоніс, 2012. 367 с.
- 27 Черленяк І. І., Дюгованець О. М. Міжнародний офшорний бізнес та глобальна фінансова система. Проблеми економіки. 2014. № 2. С. 24-29. URL : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Pekon_2014_2_3.pdf

5.3 Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс «Податкове і митне право». – ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022.

5.4 Інформаційні ресурси

(перелік інформаційних ресурсів)

- 1 Stanford Encyclopedia of Philosophy - <http://plato.stanford.edu>
- 2 The Internet Encyclopedia of Philosophy (IEP) - <http://www.iep.utm>
- 3 Бібліотека «Золота філософія» - <http://philosophy.allru.net>
- 4 Бібліотека гуманітарного Інтернет-університету - <http://www.i-u.ru/biblio>
- 5 Верховна рада України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>
- 6 Головне управління ДПС в Кіровоградській області : веб-сайт. URL: <https://kr.tax.gov.ua/>
- 7 Державна митна служба Україна: веб-сайт. URL: <https://customs.gov.ua/news>
- 8 Державна податкова служба України: веб-сайт. URL: <https://tax.gov.ua/>
- 9 Електронна бібліотека стандартів і нормативів. URL: <http://www.e-gost.org.ua>
- 10 Електронний кабінет платника податків. URL: <https://cabinet.tax.gov.ua/>
- 11 Єдиний державний інформаційний веб-портал «Єдине вікно для міжнародної торгівлі»: Державна митна служба України. URL: <https://cabinet.customs.gov.ua/>
- 12 Єдиний державний реєстр підприємств та організацій України (ЄДРПОУ). URL: <https://ukrstat.gov.ua/menu/edrpou.htm>

- 13 Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань. URL: <https://nais.gov.ua/p/ediniy-derjavniy-reestr-yuridichnih-osib-fizichnih-osib-pidpriemtsiv-ta-gromadskih-formuvan>
- 14 Інформаційний портал. URL: <http://liga.net>
- 15 Міністерство фінансів України: веб-сайт. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>
- 16 Національна бібліотека України ім. В .І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
- 17 Офіційний вісник України. URL: <http://ovu.com.ua>
- 18 Правова бібліотека України. URL: <http://www.uapravo.net>
- 19 Сайт Інституту філософії НАН України ім. Г.С. Сковороди - <http://filosof.com.ua>
- 20 Урядовий портал. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

6 ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).